

УДК 000 : 304 : 070

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВОЄННИЙ МЕДІАДИСКУРС: ТЕМАТИКА СОЦІАЛЬНИХ НАРАТИВІВ (НА ПРИКЛАДІ ЛОКАЛЬНОГО ВИДАННЯ «Трибуна»)

КОВАЛЬОВА Тетяна,

канд. наук із соц. комунік., доц., e-mail: t.kovalova@journ.sumdu.edu.ua;

ТОКАР Юрій,

аспірант, e-mail: tokaru44@gmail.com;

КОВАЛЬОВ Сергій,

здобувач освіти, e-mail: info@journ.sumdu.edu.ua.

Сумський державний університет, м. Суми, Україна,

Вступ. Нинішня державна гуманітарна політика орієнтована на зміцнення українського суспільства, а в умовах війни і самі українці переосмислили важливість згуртування. Сучасний воєнний дискурс зокрема спрямований на утвердження національної стійкості.

Актуальність та мета. У фокусі наукового інтересу – сумське онлайн-видання «Трибуна», медіаландшафт якого сприяє формуванню у суспільстві історичної пам'яті. Мета статті – окреслити специфіку представлення регіональними медіа соціальних наративів як інструменту формування у суспільстві історичної пам'яті про російсько-українську війну.

Методологія. Для реалізації дослідження використано загальнонаукові методи теоретичного аналізу, зіставлення, систематизації та узагальнення матеріалу. Описовий метод та контент-аналіз дозволив охарактеризувати проблемно-тематичні групи медіатекстів та означити чинники їх творення, щоб встановити концептуальні смисли в соціальних наративах, а також визначити смисли й функції концепту «війна» в медіатекстах соціальної тематики та їх роль у формуванні історичної пам'яті про російсько-українську війну.

Результати. Російсько-українська війна внесла корективи у формування і поширення соціальних наративів та їх проблемно-тематичне наповнення. Встановили, що соціальні наративи утворюють дві тематичні групи: #Здоров'я, #Війна. З'ясували, що у досліджуваному виданні найбільш представлені соціальні наративи в блоці #здоров'я_медична (45 %). Найменш чисельним є блок щодо залежностей (1 %). Описано, що наративи тематичної групи #Здоров'я є відмінними за контентним наповненням, а концептуальна складова тематичної групи #Війна має негативну конотацію, яка в медіатексті може бути і прихованою. Визначено, що наративи цієї групи є більш впливовими на формування історичної пам'яті про людей, події, місця російсько-української війни. З'ясовано, що нинішня модель соціального наративу формується різними елементами, знаковими серед яких є концепт «війна», психологізм образу героя, накладання реципієнтами додаткових смислів на події та ситуації.

Висновки. Проведений аналіз доводить, що індивідуальний досвід війни, представлений в регіональному медіа, є тим фактором, що впливає на українське суспільство і залежить від специфіки транслявання тематичного контенту та смислів концепту «війна».

Ключові слова: інформаційний простір, медіадискурс, регіональне медіа, медіатекст, соціальні наративи, історична пам'ять, соціальна проблематика.

Вступ. Сьогоднішня соціально-правова трансформація медійного простору України обумовлена кількома чинниками, серед яких провідна роль відведена російсько-

українській війні. Нинішня державна гуманітарна політика орієнтована на зміцнення українського суспільства, а в умовах війни і самі українці переосмислили важливість згуртування. Сучасний воєнний дискурс зокрема спрямований на утвердження національної стійкості в усіх її проявах. Значиму роль у цьому процесі відіграють комемораційні практики та залученість або співучасть у них медіа. У цьому аспекті важливими є соціальні наративи, що транслюються в регіональному інформаційному просторі територій, особливо тих, які наближені до бойових дій. Це засвідчує актуальність обраної теми.

У науковому просторі значне коло розвідок присвячено різним теоріям щодо розуміння поняття історичної пам'яті. Про суспільну пам'ять і забуття пише П. Конертон [13, 14]. М. Нейгер досліджує, як технології та медіаційні процеси впливають на пам'ять у культурі та суспільстві, а також у масовій аудиторії та в окремих людей [15]. Д. Купі вивчає роль медіа у розвитку та збереженні колективної пам'яті. Зокрема науковець звертає увагу, що «кожна соціальна група створює пакет пам'яті зі свого минулого, підкреслюючи його унікальність і передаючи його майбутнім поколінням» [12]. Дослідник акцентує увагу, що «медіа мають на меті створити нові погляди на історію шляхом побудови структурних пакетів, зосереджуючись на діагностиці минулого та формуванні розуміння сьогодення» [12], отже, є творцями соціальних конструктів і впливають на формування та розбудову колективної пам'яті. Питання впливу соціальних медіа на розвиток колективної пам'яті є предметом наукових студій Т. Біркнера та А. Донка [9], які зокрема осмислюють різні аспекти творення нової історичної свідомості. Не залишаються поза увагою і вузькі теми щодо історичної пам'яті минулого. Наприклад, особливості творення нового чутливого простору для пам'яті про Голокост вивчають Л. Геніг і Т. Еббрехт-Гартман [11], до того ж науковці вказують, що споживачі контенту є медіа-свідками, які спільно творять соціальний досвід.

Соціально відповідальна журналістика, соціальна проблематика як складова медіаконтенту є об'єктом наукових розвідок В. Бабенко, І. Гаврилюк, В. Іванова, Т. Ковальнової, О. Лаврик, О. Сушкової, І. Хлистун, К. Шендеровського та ін.

І. Хлистун, досліджуючи регіональне медіа «Суспільне Черкаси», звертає увагу, що «соціально важливі проблеми особливо загострилися в період військової агресії російської федерації проти України, коли питання фізичного виживання українців, їхнього здоров'я і адаптації до нових умов вийшли на перший план» [7, с. 246]. Локальні медіа дієво впливають на формування суспільної думки у громаді. Вони є тими, хто формують оцінку соціальним явищам і процесам, творять картину їх світосприйняття цільовою аудиторією. Зокрема Т. Струтинська констатує, що «соціально-економічний контент локальних інформаційних ресурсів впливає на формування регіональної та загальнодержавної політики, на громадський діалог» [6, с. 53]. Складовою частиною медіадискурсу є наратив, який доцільно розглядати як багатомірний феноменон, що виробляє сенси, є способом переживання часу та інструментом конструювання ідентичності. Як влучно уточнює Г. Дьяковська, це «форма знання, яке допомагає людині сприймати соціальну дійсність і саму себе» [1, с. 72]. Отже, питання щодо соціальних наративів в регіональних виданнях як методу формування соціальних компетентностей реципієнтів та історичної пам'яті про російсько-українську війну потребує системного дослідження.

Мета статті – окреслити специфіку представлення регіональними медіа соціальних наративів як інструменту формування у суспільстві історичної пам'яті про російсько-українську війну. Мета роботи передбачає *вирішення таких завдань*: характеристика проблемно-тематичного контенту соціальних наративів; окреслення тематичних груп медіатекстів регіонального видання; виділення смислів концепту «війна» і з'ясування його впливу на творення історичної пам'яті.

Об'єкт дослідження – соціальні наративи створені і поширені в інформаційному просторі регіональним онлайн-виданням Сумської області «Трибуна», предмет –

специфіка представлення соціальних нарративів гетерогенного проблемно-тематичного контенту як інструменту формування у суспільстві історичної пам'яті.

Методи дослідження. Методологія наукового дослідження базується на комплексному підході щодо вивчення соціальних нарративів як інструменту формування у суспільстві історичної пам'яті. Теоретичний аналіз, зіставлення й узагальнення концептуальних поглядів обумовив визначення сутності понять «історична пам'ять» і «соціальний нарратив». Описовий метод дозволив охарактеризувати проблемно-тематичні групи медіатекстів регіонального видання та визначити чинники їх творення. Аналіз медіатекстів та компонентний аналіз застосовувався для встановлення концептуальних смислів в соціальних нарративах. Контекстуально-інтерпретаційний метод сприяв визначенню актуального смислу й функцій концепту «війна» в медіатекстах соціальної тематики. Методи узагальнення та синтезу дозволили сформулювати висновки дослідження.

Результати й обговорення. Медіа мають супроводжувати процеси політичного, безпекового, гуманітарно-соціального, екологічного, промислового та ін. напрямів суспільного розвитку. Різка зміна стратегій або пріоритетність окремих напрямів аналізує появу відповідного проблемно-тематичного контенту в інформаційному просторі. Досліджуючи процеси комеморації, І. Ковальська-Павелко вказує на двовимірність культурної пам'яті. Зокрема науковиця акцентує увагу, що «текстовий вимір історичної пам'яті представлений особистісними «я-споминами», легендами, сімейно-родинними хроніками, фамільними генеалогіями, а також офіційно-масовим дискурсом» [3, с. 172]. А. Киридон зазначає, що «колективна пам'ять забезпечує тяглість поколінь, що оприявнюється в колективній ідентичності, яка навантажена цінностями, змістом, відносинами» [2, с. 10]. Отже, серед способів, що уможливають збереження історичної пам'яті, є поширення соціальних нарративів у медіапросторі. Повідомлення про людей і події в період російсько-української війни не обмежуються лише інформуванням. Медіатексти мають важливе значення як у формуванні нинішньої картини світу, так і сприяють транслюванню смислів концепту «війна». Вивчаючи нарративи війни в українських медіа, Н. Лебідь наголошує, що «створення стратегічного нарративу є першочерговим завданням держави чи інституції, що спрямовані на проактивну діяльність щодо захисту та впровадження своїх цінностей і позицій серед різної цільової аудиторії» [4, с. 296]. М. Шишкін акцентує увагу на міждисциплінарній природі нарративу і констатує, що він «не лише допомагає осмислювати людський досвід, але й виступає ключовим елементом для його структурування через культурні, соціальні та індивідуальні історії. Це дозволяє використовувати нарратив як універсальний засіб аналізу суспільного та індивідуального досвіду» [8, с. 134]. Тому у нашому дослідженні ми акцентуємо увагу саме на соціальних нарративах, оскільки проблеми щодо безпеки життя, здоров'я, захисту не можуть бути поза увагою суспільства і є першочерговими в час війни. Медіаповідомлення прочитуються реципієнтами не лише як інформація, а й сприймаються та осмислюються як ціннісний код, що формує націю. Таким чином, соціальні нарративи є тим джерелом інформації «що дозволяє нам зрозуміти як загальнодержавну політику певної країни, так і суспільні настрої, часто – настрої певних верств суспільства в різних розрізах» [5, с. 143]. Досліджуючи соціальну журналістику науковці визначають, що «основою цього виду журналістики, що відрізняє її від інших медіапрактик, є співучасть (взаємодія). У цьому випадку взаємодія йде від журналіста, який намагається за допомогою матеріалів допомогти суспільству й окремим її представникам змінити ситуацію» [10, с. 296]. Тому медіа, що спеціалізуються на соціальній проблематиці, формують ціннісні орієнтири громадськості, що особливо важливо в умовах кризи.

Для вивчення специфіки представлення в інформаційному просторі соціальних нарративів як інструменту формування у суспільстві історичної пам'яті про російсько-українську війну обрали регіональне онлайн-видання Сумської області «Трибуна»

(<https://trybuna.sumy.ua/category/news/>). Сайт Трибуна.Суми створила у 2017 році ГО «Клуб Шанс». Це було медіа, що орієнтувалося здебільшого саме на транслявання якісного контенту про медичну і соціальну галузі. Сьогодні видання частково змінило вектор контентного наповнення сайту, однак люди прикордонної Сумщини, їх життя та здоров'я – основні цінності, на які журналісти орієнтуються у матеріалах.

Онлайн-видання «Трибуна» поширює медіаконтент на сайті, у Facebook, Telegram, Instagram. Основною інформаційною платформою, на якій медіа транслює контент, є сайт. Авторські матеріали розподілені за рубриками: «Історії», «Репортажі», «Новини», «Інструкції», Спецпроекти», що значно спрощує реципієнтові пошук. Окремі публікації з розділів винесені на головну сторінку, де також є стрічка новин. Найбільш широко представлений розділ «Новин», тому і обрали його для проведення контентного аналізу.

Моніторинг охопив усі медіапродукти за період вересень-жовтень 2024 року розміщені у розділі «Новини». У ході дослідження ми відібрали 149 матеріалів та проаналізували контентно-тематичне наповнення, визначивши тематичні групи. Проведений контент-аналіз дозволив відстежити тенденцію до виокремлення двох груп, які мають свою вужчу класифікацію.

Визначаючи тематичні групи, також брали до уваги авторське маркування медіатекстів хештегами. Однак у цьому аспекті звернули увагу, що такий маркер не завжди чітко відображає вузьку тематичну групу, до якої можна віднести означений матеріал. Швидше застосовані ключові слова можуть орієнтувати читача на окремий аспект соціального нарративу. Тому у роботі орієнтувалися більше на контекст медіаповідомлення, проте не відкидали хештеги.

Таким чином, виділили дві тематичні групи: #Війна та #Здоров'я. Відповідно матеріали дотичні до теми війни структуруємо за підгрупами #війна_суспільство (9%), #війна_медицина (9%), #війна_допомога (7%). Матеріали другої групи – за підгрупами #здоров'я_медицина (45%), #суспільство_психологія_медицина (15%), #суспільство_допомога_медицина (10%), #залежності (1%), #донорство (4%).

Чіткої межі між означеними тематичними групами провести не можна, оскільки більшість соціальних нарративів стосуються воєнних реалій сьогодення. Таким чином, враховуючи різні аспекти, вони можуть належати одночасно до різних тематичних груп. Наприклад, до тематичної підгрупи війна_медицина ми віднесли медіаповідомлення, у яких висвітлюються події, що трапилися саме через воєнні дії у прикордонній Сумській області. Однак більшість нарративів є дотичними не тільки до медичної проблематики, а й безпосередньо стосуються суспільних проблем, адже порушуються права жителів громад на безпечне життя, медицину тощо. Для підтвердження пропонуємо заголовковий комплекс: «З початку року на Сумщині через удари РФ пошкоджено 19 медзакладів», «У Конотопському районі через удар дроном пошкоджений медзаклад», «У Конотопі через масований авіаційний удар пошкоджена лікарня», «Армія Росії обстріляла лікарню у Великій Писарівці», «Армія РФ вдарила по лікарні у Середині-Буді», «Через удар авіабомби у Сумах вибиті вікна у кардіодиспансері», «У Краснопіллі та Шостці через російські удари пошкоджені медзаклади», «Армія РФ “шахедом” вдарила по закладу охорони здоров'я в Сумах: є поранені та загиблі», «Лікар сумської лікарні показав, як виглядає операційна після удару російського “шахеда”», «Через удар “шахеда” по лікарні у Сумах загинула медична сестра приймального відділення», «У Глухівській громаді військові РФ атакували дронами лікарню», «Як наразі працює сумська лікарня св. Пантелеймона, по якій вдарили російські “шахеда” та ін. Таким чином, можна стверджувати, що означені соціальні нарративи не лише розкривають вузьку проблему, вони також дозволяють інтерпретувати події крізь призму війни і сприяють формуванню переконання, що війна – це руйнування й знищення. У такому контексті нівелюється рятівне/захисне значення медицини.

Тематична підгрупа війна_суспільство репрезентована такими соціальними наративами: «Війська РФ вдарили по центру соціально-психологічної реабілітації дітей та дитячому будинку у Сумах: що відомо», «Яку допомогу можуть отримати люди, евакуйовані з небезпечних територій Сумщини», «Пацієнтів психоневрологічного відділення глухівської лікарні евакуювали до Сум», «Через удар РФ у Сумах пошкоджена будівля геріатричного пансіонату», «Сумський геріатричний пансіонат, куди влучив російський КАБ, потребує допомоги у закритті вікон», «Сумський обласний спеціалізований будинок дитини евакуювали у Волинську область», «У Сумах відбудеться донація крові для потреб українських військовослужбовців», «Я стояла, й думала, що це кінець». Що розповідають мешканці пошкоджених “шахедами” будинків у Сумах», «В частині Сумського району оголосили обов’язкову евакуацію родин з дітьми», «Задимленість повітря у Сумах – через пожежі від обстрілів РФ», «Минулого тижня з прикордоння Сумщини евакуювали 143 дитини», «У Сумах Червоний Хрест починає будівництво модульного містечка для переселенців», «Уряд змінив процедуру отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни». У центрі кожної історії люди і події, що подаються в тексті як єдиний складник, що творить певний тип соціального наративу, у якому втрачається важливість інформаційного приводу. Як і в попередній тематичній підгрупі основним елементом моделі медіатексту є концепт «війна», що має негативну конотацію. Однак варто зауважити, що транслявання цих подій та зображення психологічного й емоційного стану героїв історій дозволяють медійникам формувати у суспільстві історичну пам’ять про російсько-українську війну.

Для порівняння наведемо соціальні наративи другої тематичної групи (#Здоров’я) підгрупи #здоров’я_медицина: «МОЗ розширило перелік медикаментів, вартість яких покриває держава за програмою “Доступні ліки”», «Тростянецька комунальна аптека возитиме ліки у віддалені села», «Сумський обласний центр контролю та профілактики хвороб отримав пересувну медичну амбулаторію», «Депутати Сумської облради підтримали закупівлю медобладнання та ремонтні роботи в обласних закладах охорони здоров’я», «У Сумах є потреба у резус-негативній крові першої групи», «У двох закладах первинки в Сумах планують встановити сонячні електростанції» та інші. Сприйняття заголовкового комплексу медіатекстів означеної групи дозволяє припустити, що соціальні проблеми є ключовими, проте інтерпретація реципієнтами ситуацій і фактів дещо відмінна. Зокрема події осмислюються як такі, що відбулися через війну, або ситуації склалися так, бо на них вплинула війна. Таким чином, наміри журналістів щодо транслявання соціальних наративів в інформаційному просторі можуть відрізнятися від сприйняття та інтерпретування цих наративів реципієнтами. Отже, авторські смисли відрізняються від читацьких, що зумовлене впливом російсько-української війни на суспільство.

Моніторинг контенту сайту локального медіа «Трибуна» дозволив визначити, що медіатексти соціальної тематики дотичні до реалій сьогодення і розкривають різні аспекти життя громад Сумщини. Однак варто наголосити, що усі події, ситуації, люди постають не роздільно, а іноді навіть залежно від російсько-української війни, її впливу на життя громади. Соціальні наративи, поширювані онлайн-виданням «Трибуна», найбільш орієнтовані на теми здоров’я населення в регіоні та медицини (60 %). Характерної ознакою цих медіатекстів є розгляд проблем через історії конкретних людей.

Висновки та перспективи. Отже, російсько-українська війна внесла корективи у формування і поширення соціальних наративів та їх проблемно-тематичне наповнення. Відповідно, представлені в локальному онлайн-медіа «Трибуна», соціальні наративи утворюють дві тематичні групи, які формують різні елементи нинішньої моделі соціального медіатексту.

З’ясували, що у досліджуваному виданні найбільш представлені соціальні наративи в блоці #здоров’я_медицина (45 %). Найменш чисельним є блок щодо залежностей (1 %).

Межі окремих тем є розмитими або тематика часто накладається. Особливою відмінністю є те, що досить незначна частка медіатекстів регіонального видання оминає тему війни, тобто безпеки життя.

Наративи тематичної групи #Війна є відмінними за контентним наповненням від наративів групи #Здоров'я. Концептуальна складова першої тематичної групи має негативну конотацію, яка в медіатексті може бути і прихованою. Однак варто зауважити, що наративи цієї групи є більш впливовими на формування історичної пам'яті про людей, події, місця російсько-української війни.

Представлені соціальні наративи вирізняються особливою психологічністю. Це бачимо і в емоціях героїв історій, і в їхній реакції на події та ситуації в регіоні зокрема, в країні в цілому. Отже, ми з'ясували, що нинішня модель соціального наративу формується різними елементами, знаковими серед яких є концепт «війна», психологізм образу героя, накладання реципієнтами додаткових смислів на події та ситуації.

Таким чином, індивідуальний досвід війни, представлений в регіональному медіа, є тим фактором, що впливає як на об'єднання, так і роз'єднання українського суспільства. Тому варто враховувати не лише специфіку трансляції тематичного контенту, а й формат взаємодії з реципієнтом під час поширення соціальних наративів у медіапросторі, що є перспективним у нашому подальшому дослідженні.

1. Дьяковська Г. Наратив як складова дискурсивної реальності. *Схід*. 2017. № 5 (151). С. 70–73.
2. Киридон А. Потенціал комеморативних практик у конструюванні національної ідентичності: концептуалізація проблеми. *Історична пам'ять*. 2020. № 1 (42). С. 7–19. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/14295/3/Курдон.pdf>
3. Ковальська-Павелко І. М. Мілітарні комеморативні практики як складова історичної пам'яті українського народу про другу світову війну. *Проблеми політичної історії України*. 2020. Вип. 15. С. 168–180. DOI : [10.33287/11937](https://doi.org/10.33287/11937)
4. Лебідь Н. М. Наративи війни в українських ЗМІ в умовах повномасштабного вторгнення росії. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. Т. 33 (72). № 5. Ч. 2. С. 295–300. DOI : <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.5.2/49>
5. Сорокін С. В., Сачко А. Ю. Наративи турецької преси в контексті українсько-російської війни. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 35. С. 142–149. URL : <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/35/27.pdf> DOI : <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.25>
6. Струтинська Т. Соціально-економічна проблематика регіональних телевізійних новин в умовах російсько-української війни (на прикладі телеканалу «3-Студія» м. Івано-Франківськ). *Communications and Communicative Technologies*. 2024. № 24. С. 50–58. DOI : <https://doi.org/10.15421/292406>
7. Хлистує І. В. Соціальна проблематика регіональних ЗМІ у період повномасштабного вторгнення росії в Україну (на матеріалі телерадіокомпанії «Суспільне Черкаси»). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Т. 35 (74). № 1. 2024. Ч. 2. С. 246–252. DOI : <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.1.2/39>
8. Шишкін М. Наратив як міждисциплінарна категорія: історія вивчення. *Філологічні трактати*. 2024. Т. 16. № 2. С. 133–139. DOI : [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16\(2\)-13](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16(2)-13)
9. Birkner, T., & Donk, A. (2020). Collective memory and social media: Fostering a new historical consciousness in the digital age? *Memory Studies*, 13(4), 367–383. DOI : <https://doi.org/10.1177/1750698017750012>
10. Havryliuk, I. & Kovalova, T. (2022). Social journalism in the media space of Ukraine. Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World: monograph. Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole : The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, pp. 294–304. <https://surl.li/eyzbhp>
11. Henig, L., & Ebbrecht-Hartmann, T. (2022). Witnessing Eva Stories: Media witnessing and self-inscription in social media memory. *New Media & Society*, 24(1), 202–226. DOI : <https://doi.org/10.1177/1461444820963805>
12. Cupi, D. (2024). The Role of the Albanian Media as Mediator and Creator of Collective Memory. *International Journal of Law and Policy*, 2(1). DOI : <https://doi.org/10.59022/ijlp.146>
13. Connerton, P. (2009). *How modernity forgets*. Cambridge University Press.

14. Connerton, P. (1989). *How societies remember*. Cambridge University Press.
15. Neiger, M. (2025). Media Memory. In: Bietti, L.M., Pogacar, M. (eds) *The Palgrave Encyclopedia of Memory Studies*. Palgrave Macmillan, Cham. DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-93789-8_58-1
1. Dyakovska, H. (2017), «Narrative as a component of discursive reality», *Skhid [East]*, vol. 5, no. 151, pp. 70–73.
2. Kyrydon, A. (2020), «The potential of commemorative practices in constructing of national identity: the conceptualization of the problem», *Istorychna pam'yat' [Historical Memory]*, vol. 1, no. 42, pp. 7–19. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/14295/3/Kyrydon.pdf>
3. Kovalska-Pavelko, I. (2020), «Military commemorative practices as a component of the historical memory of the ukrainian people about second world war», *Problemy politychnoyi istoriyi Ukrainy [Problems of Political History of Ukraine]*, Iss. 15, pp. 168–180. DOI: 10.33287/11937
4. Lebid, N. M. (2022), «War narratives in the ukrainian media in the conditions of a full-scale russian invasion», *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiya. Zhurnalistyka [Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University, Series: «Philology. Journalism»]*, vol. 33(72), no. 5, part 2, pp. 295–300. DOI : <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.5.2/49>
5. Sorokin, S.V., Sachko, A.Yu. (2024), «Narratives of turkish mass media in the context of ukrainian-russian war», *Zakarpatski filolohichni studiyi [Transcarpathian Philological Studies]*, vol. 35, pp. 142–149. URL : <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/35/27.pdf> DOI : <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.25>
6. Strutynska, T. (2024), «Social and economic problems of regional TV news in the condions of the Russian-Ukrainian War (on the example of the TV channel “3-Studio” in Ivano-Frankivsk)», *Communications and Communicative Technologies*. no 24, pp. 50–58. <https://doi.org/10.15421/292406>
7. Khlystun, I. V. (2024), «Social problems of the regional mass media during the full-scale invasion of russia in Ukraine (based on the material of the Social Cherkasy TV and Radio Company)», *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiya. Zhurnalistyka [Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University, Series: «Philology. Journalism»]*, vol. 35(74), no. 1, part 2, pp. 246–252. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.1.2/39>
8. Shyshkin, M. (2024), «Narrative as an interdisciplinary category: the history of study», *Filolohichni traktaty [Philological Treatises]*, vol. 16, no. 2, pp. 133–139. [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16\(2\)-13](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2024.16(2)-13)
9. Birkner, T., & Donk, A. (2020). Collective memory and social media: Fostering a new historical consciousness in the digital age? *Memory Studies*, 13(4), 367–383. <https://doi.org/10.1177/1750698017750012>
10. Havryliuk, I. & Kovalova, T. (2022), *Social journalism in the media space of Ukraine. Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World: monograph*. Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole : The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, pp. 294–304. <https://surl.li/eyzbhp>
11. Henig, L., & Ebbrecht-Hartmann, T. (2022). Witnessing Eva Stories: Media witnessing and self-inscription in social media memory. *New Media & Society*, 24(1), 202–226. <https://doi.org/10.1177/1461444820963805>
12. Cupi, D. (2024). The Role of the Albanian Media as Mediator and Creator of Collective Memory. *International Journal of Law and Policy*, 2(1). <https://doi.org/10.59022/ijlp.146>
13. Connerton, P. (2009), *How modernity forgets*, Cambridge University Press.
14. Connerton, P. (1989), *How societies remember*, Cambridge University Press.
15. Neiger, M. (2025). Media Memory. In: Bietti, L.M., Pogacar, M. (eds) *The Palgrave Encyclopedia of Memory Studies*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-93789-8_58-1

UDC 000 : 304 : 070

REGIONAL MILITARY MEDIA DISCOURSE: A STUDY OF SOCIAL NARRATIVE THEMES (BASED ON THE LOCAL MEDIA «TRYBUNA»)

Kovalova Tetiana, PhD (Social Communications), Associate Professor, e-mail: t.kovalova@journ.sumdu.edu.ua,

ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-6551-4139>;

Tokar Yurii, PhD Student, e-mail: tokaru44@gmail.com,

ORCID – <https://orcid.org/0009-0005-7314-9249>;

Kovalov Serhii, student, e-mail: info@journ.sumdu.edu.ua.
Sumy State University, Sumy, Ukraine.

Introduction. The current state humanitarian policy is aimed at strengthening Ukrainian society. In the context of war, Ukrainians themselves have reconsidered the importance of unity. Modern military discourse, in particular, is focused on reinforcing national resilience.

Relevance of the study. The focus of scientific interest is the Sumy-based online media «Trybuna», whose media landscape contributes to the formation of historical memory in society. The aim of this article is to outline the specifics of how regional media present social narratives as a tool for shaping historical memory of the Russo-Ukrainian war.

Methodology. To conduct the study, general scientific methods of theoretical analysis, comparison, systematization, and generalization of material were applied. The descriptive method and content analysis enabled the characterization of problem-thematic groups of media texts and the identification of factors influencing their creation. This approach allowed for the establishment of conceptual meanings in social narratives, as well as the determination of the meanings and functions of the concept of «war» in socially themed media texts and their role in shaping historical memory of the Russo-Ukrainian war.

Results. The Russo-Ukrainian war has influenced the formation and dissemination of social narratives, as well as their problem-thematic content. It has been established that social narratives fall into two thematic groups: #Health and #War. The study found that in the analyzed media outlet, social narratives in the #health_medicine category are the most represented (45%), while the category related to addictions is the least covered (1%). It has been described that narratives within the #Health thematic group differ in content, whereas the conceptual component of the #War group carries a negative connotation, which in media texts may also be implicit. It has been determined that narratives within this category have a greater impact on shaping historical memory regarding people, events, and locations of the Russo-Ukrainian war. Additionally, it has been revealed that the current model of social narratives is formed through various elements, among which the concept of «war», the psychological portrayal of the hero, and the attribution of additional meanings by recipients to events and situations play a significant role.

Conclusions. The analysis conducted proves that the individual experience of war, as presented in regional media, is a factor that influences Ukrainian society and is determined by the specifics of broadcasting thematic content and the meanings of the concept of «war».

Keywords: *information space, media discourse, regional media, media text, social narratives, historical memory, social issues.*

Стаття надійшла до редакції 15.02.2025 р.
Рекомендовано до видання 12.03.2025 р.